

ÁPRILIS: A HAGYMÁSOK HAVA

Ha április, akkor tulipánözön! Minden eddiginél több, összesen 52 500 hagymát ültettek el őszezel kertész kollégáink, így áprilisban összesen 400 négyzetméternyi felületen, kertszerte 20 ágyásban és 400 dézsás kiültetésben, több mint 200 fajta tulipánban gyönyörködhetnek látogatóink.

A Főbejárattól a Kúria felé vezető út mentén hét nagy kifliágyásban, a Rózsakert körágyásában, a Kúria épülete előtti bajuszágyásokban, valamint a Rendszertani gyűjteményben is számos szín- és fajtaváltozatot lehet megcsodálni a tavasz derekán.

A szezon bőséges felhozatala két kiemelt adományozónak is köszönhető: a Holland Kertészettől több tízezer, kiváló minőségű, nagy virágú és hosszan nyíló tulipánhagymát kapott Kertünk, illetve a Dreher Sörgyárak Zrt. is több ezer hagymával járult hozzá a paletta bővítéséhez.

Nárciszgyűjteményünk is évről-évre bővül, így a Kert egyre több pontján lehet megcsodálni a különféle változatait. A tavaszi látnivalók sorát gazdagítják a jácintok (*Hyacinthus*), hófények (*Chionodoxa*), Puskin-csillagvirágok (*Puschkinia scilloides*), botanikai tulipánok, csillaghagymák (*Ipheion*), gyöngyikék (*Muscari*), a sárga kakasmandikó (*Erythronium „Pagoda”*), a vad jácint (*Hyacinthoides*), és a kis-ázsiai téltemető (*Eranthis cilicica*), illetve nyári tőzike (*Leucojum aestivum*) is van egy nagy foltban.

A felsorolt apró hagymásokból összesen 30 ezer darabot ültettünk el őszezel, amelyek most sorra bontják virágaikat. A hagymás vadvirágok is szerves részei a gyűjteménynek: a tyúktaréj (*Gagea*), valamint az ernyős (*Ornithogalum umbellatum*) és a kónya sárma (*O. boucheanum*) is jól érzi magát Botanikus Kertünkben.

- Lunk Gergely, főkertész -

ÉTEL ÉS FIZETŐESZKÖZ IS VOLT EGYKOR: A TULIPÁNOK KALANDOS TÖRTÉNETE

A tulipánok a nevüket és korai kerti elterjedésüket is a törököknek köszönhetik. A tulipán szó a turbán török elnevezéséből (*dulban*) ered. Egy anekdota szerint amikor e pompás növények neve után érdeklődött Ogier Ghiselin de Busbecq (1522–1592), a német-római császár törökországi nagykövete, félreértette tolmácsát, aki a virágokról azt magyarázta, hogy olyanok, mint a turbán – a diplomata pedig a későbbiekben ezen a néven említette a virágot.

Az első tulipánhagymák ázsiai őshazájukból a híres-neves Selyemúton – kereskedők és utazók csomagjaiban – jutottak el először a mesés szépségű perzsa, majd a török kertekbe. Nagy Szulejmán uralkodása idején, 1554 tavaszán valósággal elkápráztatták a gyönyörű kertek és az addig sosem látott, csodálatos növények az Isztambulba érkező fiatal, nyugati nagykövetet, Busbecq-et, aki hamarosan tulipánhagymákat és magokat küldött Bécsbe. Akkoriban még annyira ismeretlenek voltak a tulipánok, hogy amikor 1570 körül Antwerpenben egy kereskedő az Isztambulból érkezett posztószállítmánnal tulipánhagymákat is kapott, nem tudván mit kezdeni vele, a családjával együtt megette. (A tulipánhagyma fogyasztásának van egy 20. századi, szomorú fejezete is. Hollandia német megszállása idején, 1944-45 telén a nagy élelmiszerhiány miatt

a megpuccolt, és a mérgező rügytől megszabadított, hagymákat megfőzték, levest készítettek belőle, vagy kiszárítva lisztté őrölték, és „zsemlét” sütöttek belőle. A visszaemlékezők szerint olyan volt az íze, mint a nedves fűrészpornak, ráadásul emésztési zavarokat is okozott.)

A tulipánok európai népszerűsítésében korának egyik legnagyobb botanikusa, a németalföldi születésű, francia származású Carolus Clusius (1526–1609) vitt központi szerepet. Bécsben kezdett foglalkozni az első, Busbecq-től kapott török tulipánokkal, majd a hollandiai Leiden botanikus kertjében nevelte tovább kincseit nagy odaadással. Akkoriban jöttek divatba a tulipánok, és a kertészek mindent megadtak volna egy-egy érdekes fajtaért. Clusius azonban nem könnyen vált meg kedvenceitől, ám bizonyos titokzatos tolvajok egyik éjjel betörték a botanikus kertbe, és ellopták értékes hagymáit.

Így indult megállíthatatlan hódítóútjára a holland tulipántermesztés. A „tulipánmánia” fénykorában, az 1630-as években, egy-egy hagymáért csillagászati árat kértek. A termesztőkön kívül kereskedők, bankárok és spekulánsok is próbáltak gyorsan meggazdagodni – akcióikat azonban tragédiák sorozatai kísérték, mivel sokan minden vagyonukat kockára tették és elvesztették. Már régen nem a virágok és a kert szeretetéről szólt ez a történet, amikor 1637-ben – a pénzügyi spekuláció következtében – több lett az eladó, mint a vevő, és a különös tulipántőzsde összeomlott. Hollandia azonban továbbra is megőrizte vezető szerepét a tulipántermesztésben.

- Fráter Erzsébet, kertvezető -

SAKURA ÉS HANAMI - ÜNNEPELJE VELÜNK A CSERESZNYEVIRÁGZÁST!

A „Sakura” vagy japáncseresznye, Japán kultúrájának szimbolikus része.

A tavaszi időszakban virágzó sakura fák a megújulást és a szépséget képviselik, de egyben az élet mulandóságát is. Japánban a „hanami” ünnepen (japáncseresznye virágzás ünnepe) piknikekkel, baráti találkozókkel és a természet szépségének élvezetével ünneplik a virágzást.

A sakura története szorosan összefonódik a japán művészetekkel, irodalommal és zenével, sok tradicionális festmény és költemény ihletforrása. A cseresznyevirág nemcsak Japánban népszerű, hanem világszerte, ahol a virág ünnepléséhez különböző események és fesztiválok kapcsolódnak. Ez így van a vácrátóti Botanikus Kertben is, ahol hanami élményséták kapcsán ismerkedhet meg a látogató a sakura fák csodálatos világával.

A Kertben törekszünk arra, hogy a régi sakura változatokat megőrizzük, és mivel nem hosszú életű fákról van szó, ezért időszakonként oltással szaporítjuk őket. A sakura fák oltásának leggyakoribb időpontja tél végén van, a fák aktív növekedési fázisa előtt.

- Bárány Tibor, kurátor, Dendrológiai gyűjtemény -

MEGÚJUL A KARBONHÁZ ELŐTTI PIHENŐ

Több éves álmunk válik valóra az idén: a Karbonház előtti tér megújul, látogatóbaráttá válik.

Mivel ez az egyik legnaposabb, egyben leghuzatosabb terület az egész Botanikus Kertben, a látogatói forgalom szempontjából mégis kiemelt fontosságú, így célszerű volt újragondolni a tér kialakítását.

A poros kőzúzalék helyett térkövet fektettünk le, melyen kerek asztalokat fogunk elhelyezni, amelyek mellé jólesik leülni egy-egy kávéra, szendvicssre. A Kert felől apácarácsok szűrik meg a napsütést, melyekre a fagyveszély megszűntével golgotavirágokat futtatunk. A további árnyékolást elősegítendő, napvitorlákat feszítünk ki, komfortosabbá téve a pihenést. A mérsékelt árnyékolás az üvegházi növényekre kifejezetten pozitív hatású, így a kerti pihenő kialakítása nem befolyásolja hátrányosan a gyűjteményt.

- Halász Krisztián, kurátor, Üvegházi gyűjtemény -

FÚZFAKUCKÓ A RENDSZERTANI GYŰJTEMÉNYBEN

Március végén kollégáink egy fűzfakuckót is építettek a Rendszertani gyűjteményben, amely tavasztól játszó- és pihenőterként funkcionál.

A kupolás, 3,14 méter átmérőjű, fonott filagória összesen 84 darab, kaszpi fűzvesszőből (*Salix acutifolia* 'Blue Streak') készült. Az élő fűzfaépítmények mellett, hogy látványosak és remekül illeszkednek a tájba, kiváló árnyékolók.

A fűzek (*Salix*) rendkívül jól gyökeresednek, vesszőik pedig nagyon hajlékonyak, rugalmasak, erősek. A növény fény- és vízigényes, de szívóssága miatt szinte bármilyen körülmények között jól érzi magát. Vesszőit már évszázadok óta használják fonott építmények és tárgyak készítésére. (Érdekesség: nyelvünkben valószínűleg maga a fűzés szó is a növény finnugor eredetű nevéből eredeztethető.) A paraszti világban rengeteg féle eszközt fűztek: kosarakat, méhkasokat, élelmiszer- és terménytárolókat, bútorokat, karámokat, gátakat, stb.

A fűzépítmény egy élő szerkezet, mely gyors és folyamatos változásban van. A botanikus kertben kialakított kupola egyelőre lombtalan, jelenleg a vázrendszer látszik, hamarosan azonban kizöldell, és már az első évben árnyékos pihenőhelyként szolgál majd a hőségben kicsiknek és nagyoknak.

- NBK -

ÁPRILISI PROGRAMJAINK

2026. április 9. csütörtök, 14 óra ■ április 10. péntek, 14 óra ■ április 11. szombat, 11 és 15 óra ■ április 12. vasárnap, 11 és 15 óra

ÉLMÉNYSÉTA: Hanami - a japán cseresznyevirágzás

Részletek, jegyvásárlás: <https://botanikuskert.hu/elmenyek/hanami-a-japan-cseresznyeviragzas/>

2026. április 11. szombat, 10 és 15 óra ■ április 12. vasárnap, 9 óra ■ április 17. péntek, 15 óra ■ április 18. szombat, 10 és 15 óra ■ április 19. vasárnap, 10 és 15 óra

ÉLMÉNYSÉTA: Tulipánmánia

Részletek, jegyvásárlás: <https://botanikuskert.hu/elmenyek/tulipanmania/>

2026. április 25. szombat, 13:30 – 17:30

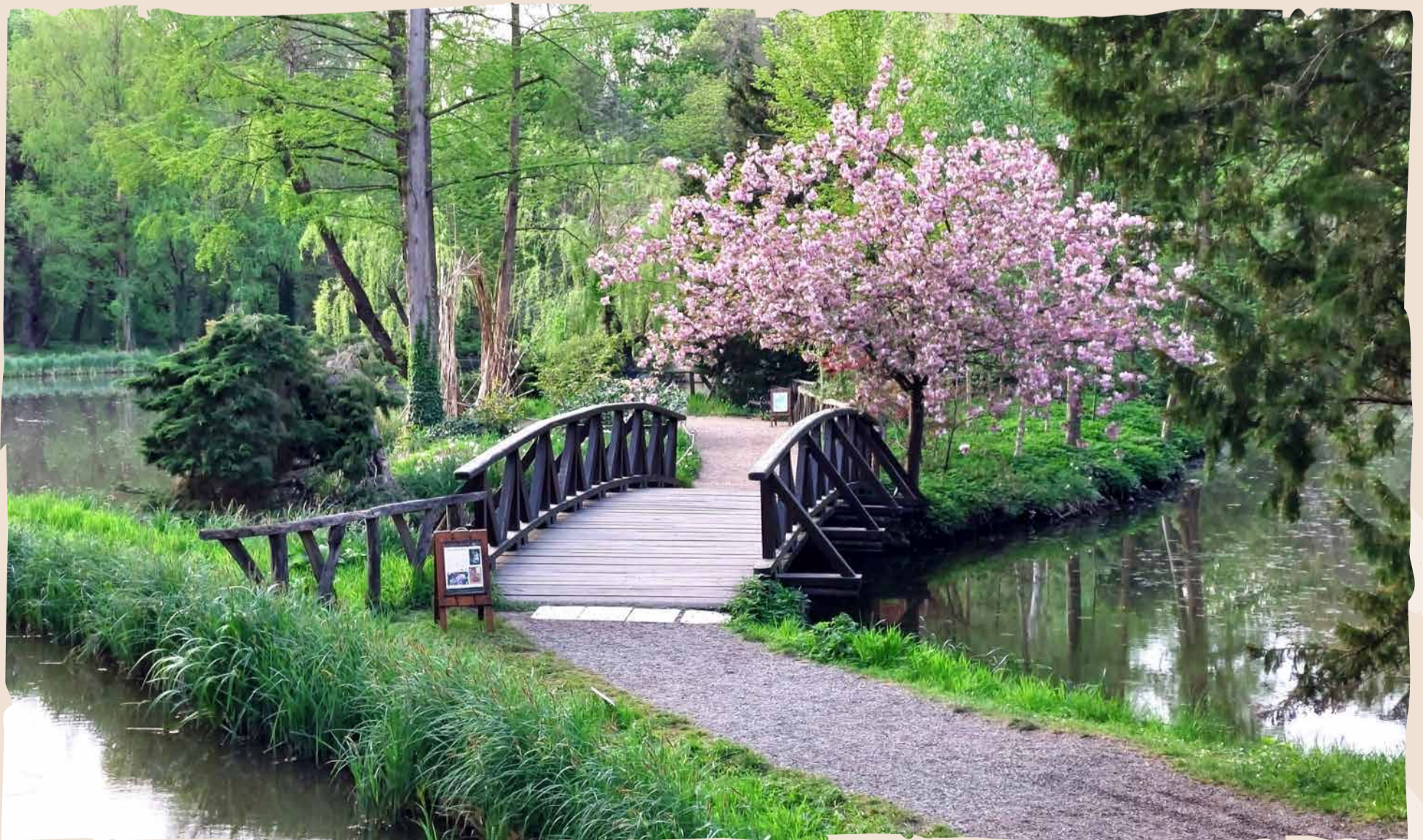
ÉLMÉNYMŰHELY: A vesszőből font kaspó bűvöletében

Részletek, jegyvásárlás: <https://botanikuskert.hu/programs/kaspo-varazs-elmenyumhely-2/>

2026. április 26. vasárnap, 14 óra

50 ÉVE A NÖVÉNYEK BŰVÖLETÉBEN – a vácrátóti kert múltja és jelene – A Történeti Kertek Európai Napja alkalmából

Részletek: <https://botanikuskert.hu/programs/200-eve-a-novenyek-buvoleteben-a-vacratoti-kert-multja-es-jelene/>

A HÓNAP KIEMELT LÁTNIVALÓI

LÁGYSZÁRÚAK: tulipán (*Tulipa spp.*), nárcisz (*Narcissus spp.*), csillaghagymák (*Ipheion spp.*), jácintok (*Hyacinthus spp.*), hófények (*Chionodoxa spp.*), Puskin-csillagvirágok (*Puschkinia scilloides*), gyöngyikék (*Muscari spp.*), sárga kakasmandikó (*Erythronium 'Pagoda'*), kis-ázsiai téltemető (*Eranthis cilicica*), nyári tőzike (*Leucojum aestivum*), tavaszi kankalin (*Primula veris*)

FÁK ÉS CSERJÉK: díszcseresznyék (*Prunus spp.*), loncok (*Lonicera spp.*) és bangiták (*Viburnum spp.*), liliumfák (*Magnolia spp.*), júdásfák (*Cercis spp.*) és amerikai virágsom (*Cornus florida*), kínai díszmogyoró (*Corylopsis glabrescens*)

ÜVEGHÁZI NÖVÉNYEK: jáde lián (*Strongylodon macrobotrys*), vénuszpapucsok (*Paphiopedilum spp.*), begóniák (*Begonia spp.*)

A növények virágzási idejét az időjárás nagyban befolyásolja, ezért látogatás előtt érdemes honlapunkon és Facebook oldalunkon érdeklődni az aktualitásokról!

ÁPRILISI NYITVATARTÁS

A hét minden napján (húsvéti ünnepnapokon is): **8:00 - 18:00**

Üvegházi nyitvatartás: **8:30 - 17:30**

Hétfőnként az üvegházak zárva tartanak, de húsvét hétfőn nyitva lesznek!

További hírek, aktualitások, látogatási információk:

www.botanikuskert.hu

